

BOMBEIRO FORESTAL

A revista do SPDCIF

Autonómica

Verán/
Outono
2016
número 4

EDITORIAL: O PLADIGA E O "CONTO" DOS 7.000

Como nalgunha casposa fotografía clásica que marcaba o comezo da tempada estival e vacacional, onde algunha histriónica diva do "cotilleo" se presentaba diante dos reporteiros gráficos a modo de "el verano y yo ya estamos aquí", aterrou o Pladiga nas nosas mentes e montes, da man desta vez da nova consellería coa novidade de contar a mentira de sempre dende a voz e as formas doutra mesaxeira.

Apoiase a nosa empresa no coñecido dito de que "unha mentira repetida mil veces se converte en verdade", e co lema de "os sete mil", parece ter topado a cuadratura do círculo. Máis alá de **que a cifra é falsa**, de non existiren tales operari@s e de contar ate instalacións pechadas, bastante máis perigoso é o feito de que este sexa o documento troncal en canto a coordinación anual e a programación de todo o sector de prevención e defensa contra incendios forestais, documento que so cubre tres meses do alto risco e que se renova a modo de corta-pega ano tras ano co único fin de cubrir expediente.

Resulta esperpéntico que un Servizo de **PREVENCIÓN** e Defensa Contra Incendios Forestais, encamiñe toda a súa actividade ó período estival de alto risco, á extinción (e de que maneira) de incendios, e careza a día de hoxe dun plan coordinado de prevención para todo o país. No boxeo isto sería prepararse para encaixar... e malamente.

É posíbel que a estas alturas nos inunde unha sensación de bucle atemporal como ó querido Bill Murray no "día da marmota", pero sexa como fora, é a realidade que nos toca vivir.

As doentes realidades que rodean o lume e a súa nefasta xestión por parte da Xunta son:

- Un dispositivo mermado e polo tanto non preparado a día de hoxe para enfrontarse a unha vaga de lumes das que se dan as condicións.
- Un dispositivo fragmentado en máis de dez "organismos" alleos ó que se supón que debería ser o dispositivo do SPDCIF, servizo creado e dimensionado pola Xunta (xestora deste rebumbio) para tal fin.

-A presenza dun novo tipo de lumes, os lumes de interface, para os cales non está preparado o Spdcif, e moito menos os demais medios. Os lumes de interface viven nun "baleiro protocolario" xa que non son terreo específico nin dos bombeiros urbanos nin dos bombeiros forestais. Estas eivas foron postas xa en coñecemento da Xunta por parte desta central fai mais dun ano, reflexando as necesidades de coordinación e formación necesarias para estes lumes onde a presenza de persoas e vivendas mudan totalmente as prioridades.

-A inexistencia dun plan de prevención organizado e coordinado para tódolos

distritos, deixando no corta e pega do Pladiga, plan que se centra exclusivamente na extinción, o remedio que nunca chega.

- Que falar dos sete mil..., mentira contada tantas veces que nin así conseguiu convertirse en verdade, utilizado ate a saciedade, contabilizando os postos da Rpt e non entrando a valorar si están cubertos ou non,, si están pechadas as casetas a día de hoxe... etc. O verán puxo a cada quen no seu sitio e deixou ó descuberto as mentiras da Xunta e o gran problema de fraccionamento existente no dispositivo de extinción.

Contra todo isto, diga 7.000, que igual cola.....

ÍNDICE

1. Editorial

2. Pnl para a modificación da Rpt de Medio Rural

3. Avaliación de riscos e Plans de Acción .

4. Bombeiros Forestais Xa!....Agora sí!

• Caderno técnico.
Especial: Bombeiro Forestal

5. Proxecto Batefogo.

• Temos os bosques máis ameazados de Europa

6. Cadernos técnicos: Meteoroloxía nos incendios.

7. Prevención de riscos: Protocolo OACEL

• Cifras lumes 2015

8. Taboleiro de Breves

SOLUCIÓN PARA O COLECTIVO DE TRES MESES XA!

A CIG PRESENTOU PNL NO PARLAMENTO PARA REMATAR COS CONTRATOS LIXO DE TRES MESES NO SPDCIF .

No pasado mes de Maio, presentamos ós grupos parlamentares unha proposta de Pnl (Proposición non de lei) para modificar RPT de Medio Rural para que os contratos do persoal tres meses pasen a un mínimo de nove no SPDCIF.

Logo de que o TSXG puxera fin á loita xudicial que dende esta central mantivemos para acadar pasar os traballadores do Spdcif de tres meses a un mínimo de nove, tal e como recolle o convenio e máis de 70 sentenzas favorábeis o secundaban, seguimos actuando.

Tal e como as propias sentenzas do Tsxg nos remitían, citando como única saída a modificación da Rpt, pulsamos desta vez a vía política para mudala pola vía lexislativa, e rematar dunha vez cunha situación que naceu da excepcionalidade pero que a día de hoxe leva trazas de eternizar esta precariedade.

Os eixos sobre os que se desenrolou a proposta de PNL foron os seguintes:

- A propia RPT créase baixo un paraugas de excepcionalidade, e está máis que demostrado que as condicións a día de hoxe está máis que demostrado que máis que excepcionais, son habituais, polo que consideramos que non pode continuar esta situación de precariedade laboral.
- Atópanse @s traballador@s nunha situación de alegalidade ó referilos no contrato como regulados polo V Convenio Colectivo do Persoal da Xunta, e non recoller este a este colectivo de reforzo de verán, producíndose unha situación que consideramos de desamparo legal. A maiores o propio convenio di explicitamente que regulará as relacións laborais de todo o persoal laboral que realice o seu traballo no Spdcif. Foran estes o motivos troncais das denuncias da CIG no Xulgado que nos levaran a gañar máis de setenta sentenzas en primeira instancia.
- Dende o pasado 16 de Xaneiro coa entrada en vigor da nova lei de protección civil, o Spdcif queda integrado de cheo nos servizos de emerxencias, onde aparecen reflexadas como novas tarefas as novas unidades de competencia onde se nos asigna a condición de primeiros intervinientes en casos de accidentes ou situacións de emerxencias, motivo polo cal se precisará máis persoal e desaparece a estacionalidade do verán xa que este tipo de incidencias se poden producir en calquera día do ano. Consideramos que é responsabilidade e obriga da administración a optimización e aproveitamento dun recurso público e dotado como é o Spdcif para tales afrontas, onde para adecuarse a lei estatal terá que dar a formación necesaria a tódal@s traballador@s do Spdcif.
- A aparición dos lumes de interface, que implican máis perigosidade e necesidade de formación, son lumes que precisan de máis persoal simplemente pola súa natureza, ó afectar a bens e persoas, sendo sabedores de que quedan algunhas quendas sen cubrir nalgúns distritos na pre-camapaña.
- O custo que suporía pasar estas 436 prazas de tres a nove meses sería de 4,2 millóns de euros, sempre por debaixo dos custes medios de sete millóns que se empregan anualmente para as brigadas privadas helitransportadas, as que agora se lles encargaron tamén tarefas de prevención.
- Rematar coa precariedade laboral que supón ter un traballo de só tres meses ó ano. É inconcebíbel que a administración fomente este tipo de contratos miseria, cuns ingresos por debaixo do 75% do S.M.I, prantexando problemas incluso á hora de recibir a axuda familiar.

AVALIACION DE RISCOS E PLAN DE ACCION

A Consellería do medio rural oculta @s traballador@s a existencia do documento do servizo de prevención de riscos laborais referentes ás tarefas de extinción de incendios.

No ano 1995 aprobouse a lei **31/1995, do 8 de Novembro de Prevención de riscos laborais, actualizada** polo real decreto legislativo 5/2000 do catro de agosto e reformada pola lei 53/2003 de 12 de Decembro.

Trátase da lei marco que regula a materia de prevención de riscos laborais para o estado español, e xa na exposición de motivos cita o artigo 40.2 da Constitución española onde encomenda ós poderes públicos velar pola seguridade e hixiene no traballo, como un dos reitores da política social e económica.

Dáse no noso caso a peculiaridade que a maiores a Xunta é a vez a nosa empresa.

Dende a Xunta de Galiza, no referente ós traballadores propios, rexe esta materia mediante o **decreto 17/2009 do 21 de Xaneiro que aproba o plan de prevención de riscos laborais do persoal da Administración**, e pola **orde do 25 de Marzo de 2009 pola que se publican os procedementos de vixilancia da saúde, avaliación de riscos e xestión das emerxencias dos traballadores da Xunta**.

Dende finais do ano 2014, o servizo de extinción de incendios conta co seu documento propio de avaliación de riscos elaborado por Mugatra e supervisado polo Servizo de Prevención de Riscos Laborais da Xunta. Este documento conta principalmente con **dúas partes orgánicas**, unha de **avaliación** dos postos e outros onde se recollen as medidas correctoras a desenvolver que é o **plan de acción**. Estas dúas partes orgánicas aplícanse ás **dúas partes fundamentais** onde desenrolamos as tarefas, **tarefas de prevención** e **tarefas de extinción**.

Falamos entón de catro documentos "básicos":

Tarefas de Prevención:

Avaliación de Riscos e Plan de acción

Tarefas de extinción:

Avaliación de Riscos e Plan de acción.

Estes documentos a día de hoxe non foron postos a disposición dos traballadores tal e como recolle o art. 2º do decreto 17/2009, a maiores de poñer bastantes trabas unha vez solicitados dende esta central.

É fundamental para os traballadores, ter coñecemento dos plan de acción tanto da prevención como da extinción, xa que neles veñen recollidos os procedementos a utilizar na realización de tarefas, ó tempo que indican as medidas correctoras que debería aplicar a empresa e o tempo para facer a corrección.

Trátase dun documento troncal e esencial para o desenvolto do traballo, e unha ferramenta básica para poder desenrolar as tarefas dende o coñecemento e para evitar posíbeis abusos á hora de realizar os traballos.

Aínda que o documento é precario e moi

mellorábel, é vinculante para a empresa e de obrigado cumprimento, remitindo as responsabilidades do incumprimento ás Xefaturas de Distrito e Xefaturas provinciais.

Dende esta central xa temos solicitado o cumprimento íntegro destes plans ós Comités de Seguridade e Saúde Laboral aparte da Secretaría Xeral Técnica e á Subdirección de Incendios de Medio Rural, recibindo á día de hoxe unicamente o silencio administrativo por resposta, amosando sen ningún rubor o descoñecemento e menoscabo que dende a administración se ten cara este documento, e definitivamente cara a diminución dos riscos laborais, a correcta execución das tarefas e unha maior profesionalización do colectivo reivindicada por activa e por pasiva dende esta central, sendo neste caso máis grave ó tratarse da seguridade do colectivo en xeral.

Desta vez xa nin sequera segue a empresa a táctica de "cumprir os mínimos" no que a seguridade laboral se refire.

Dende a CIG pasaremos entón ó terreo da denuncia laboral e ate xudicial para acadar o que é de obrigado cumprimento para a empresa.

BOMBEIROS FORESTAIS XA!..... AGORA SI

O pasado 8 de Setembro asinouse o acordo de recoñecemento da categoría de bombeiro forestal entre a Xunta e as catro organizacións sindicais CIG, CCOO, CSIF e UGT.

Cando no pasado mes de Febreiro de 2015 botamos a andar o primeiro número desta revista “Bombeiro Forestal”, tivemos claro ó escoller o nome que se trataba da principal loita á que se enfrontaba o noso colectivo, non por máis importante que as demais demandas existentes dentro do colectivo, senón por que era un recoñecemento imprescindible para afianzar a profesión e dende o cal ancorar os dereitos e o futuro da nosa profesión cunha administración como a Xunta de Galiza empeñada en retirarnos funcións e pasar ó SPDCIF a un segundo plano para privilexiar a súa intención da continua privatización do colectivo.

Foron dous anos de continuo traballo dende esta central cara a consecución deste logro histórico para o colectivo, á altura do paso da agraria dos anos 90, onde se exploraron tódalas posíbeis vías coa continua negativa por parte da Xunta, inspección de traballo e mesmo a seguridade social –destas vías exploradas axuntamos un anexo especial neste número de Bombeiro Forestal onde se amosa o traballo que dende esta central se fixo nestes últimos dous anos–, para ó final conseguir un acordo “in extremis” ós pés da campaña electoral. Este feito que consideramos que xogou un papel decisivo na precipitación dos acontecementos provocando unha partida de Xadrez entre a Xunta e as OOSS que, durante os pasados meses de Agosto e Setembro con duras negociacións e xogo suxo aliviados, agora xa, polo importante acordo acadado.

O acordo en si, aínda que por parte desta central se solicitou que fose exclusivo do tema de Bombeiro forestal, tratou dúas cuestións máis xa que a Consellería e Función Pública só se ofreceron a tratalos conxuntamente. Leva a maiores o acordo da mal chamada “segunda actividade” que tal e como xa recollía o convenio ofrece retirar voluntariamente @s traballador@s da extinción directa que superen os 60 anos, e a funcionarización, xa prometida catro anos antes, pero reflexada tamén neste acordo. A maiores acadouse na última xuntanza previa ó acordo un compromiso de que nas seguintes ofertas de emprego público se ofertarán un mínimo do 20% das prazas para o SPDCIF dende o 2017 ate o 2020, ámbolos dous incluídos.

O proceso de negociación en si foi case que novelesco; así nunha primeira xuntanza o 20 de Xullo, onde presentes función pública e a Secretaría xeral de medio rural, se nos

comunica que non teñen intención de recoñecer a categoría pero ofrecen a posibilidade de retirar da extinción directa o persoal maior de 60 anos (segunda actividade), feito que foi rexeitado polas catro organizacións sindicais.

Na comisión de persoal do día 5 de Agosto, función pública presentou un documento que sí recoñecía a categoría de Bombeiro Forestal, pero non o adecuaba a CNO 5932 Bombeiro forestal tal e como esixía a CIG, onde a categoría base figuraba como Bombeiro forestal peón. A CIG negouse a asinar nesas condicións e conseguíuse consensuar coas demais OOSS que se non se retiraba o termo peón non se asinaría. Así foi e función pública retirou o punto do orde do día.

Considerabamos o acordo pobre e enleado, solicitando nas alegacións tratar a categoría profesional e a segunda actividade en tratados separados, máis iso non se conseguiu. Na busca deste consenso coas demais OOSS acadárase un compromiso verbal de si non cedía función pública saíramos á rúa, máis iso xa foi outro cantar.

Dende aí continuos titubeos e incumprimentos do acordado converteron o mes de Agosto nunha continua lea na procura da unidade de acción para aproveitar un tempo de precampaña que nos brindaba posiblemente unha ocasión única para conquistar o acordo tal como logo sucedeu.

A partir desta negativa de Función pública, continuas reunións da plataforma sindical na que participamos coas outras centrais, para rematar, non sen esforzo, na convocatoria dunha manifestación a principios de Setembro, con asemblea en Silleda de por medio para palpar o sentir do colectivo, que fixo que función pública voltara a levar á comisión de persoal o acordo que definitivamente se aprobou, e motivo polo cal se retirara a convocatoria de manifestación.

Comeza agora entón un novo camiño, a consecución dos dereitos que a nova categoría nos outorga pero que haberá que acadar xa que a día de hoxe aínda non se explorou, e nos casos das enfermidades profesionais e recoñecemento dos coeficientes redutores da idade de xubilación haberá que reclamalos e seguramente loitalos diante da seguridade social.

Iso si, estamos convencidos que co recoñecemento da categoría de Bombeiro forestal, xunto coa entrada en vigor da lei de protección civil que nos mete como servizo de emerxencias, acadamos neste 2016 dous logros importantísimos para o futuro do SPDCIF, en contra do planeado dende anos atrás dende a cabeza do noso anterior secretario xeral, a día de hoxe director xeral de produción forestal.

PROXECTO BATEFOGO

Combatendo o lume dende a intervención social.

A principios deste ano facíámonos eco pola prensa da existencia e presentación deste proxecto que cun ataque combinado pretende combater lacras como son os incendios forestais e o despoboamento do rural dende unha óptica social e con alta participación. Tal e como nos contan apropiándonos das súas verbas “mediante a intervención social compaxinar eficazmente a prevención dos lumes coa dinamización económica e social do medio rural”.

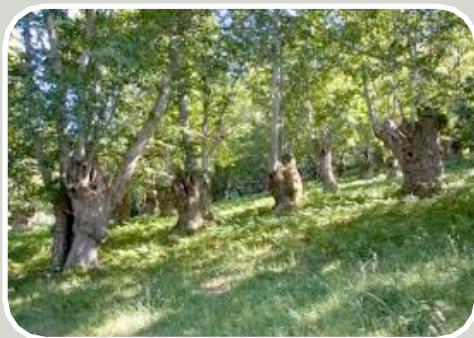
O proxecto nace promovido por varias cooperativas do eido social, e a día de hoxe conta coa participación de concellos como o de Manzaneda.

Mediante o fomento dos usos sustentábeis do monte para avanzar nunha dinamización económica do medio rural, pulando pola redución do número e impacto dos incendios forestais, facendo fincapé para acadar isto na educación ambiental e na participación cidadá para acadar así unha custodia do territorio participada e valorada por todas na busca dunha nova cultura forestal.

Claves no desenrolo deste proxecto son a colaboración veciñal e de colectivos implicados na explotación dos diversos usos do monte para unha construción colectiva tanto do proxecto como do medio. Remárcase tamén a aposta clara que se pretende facer pola educación ambiental, por suposto que fomente a cultura da sustentabilidade e que axude a reforzar a idea do monte como ben intrínseco de por si, merecedor de ser considerado e defendido dende o concepto de ben en común.

“Que a xente decida coidar o monte”, baixo deste desexo resúmense boa parte dos obxectivos marcados polas xentes que deseñaron no seu maxín este proxecto.

Ó mesmo tempo, identifícase como de total nulidade a política do bucle das rozas na prevención e extinción no verán na que está somerxida as actual administración, tal e como o tempo se encarga de amosarnos ano tras ano –como si o tempo non pasara por San Caetano–, cuestionándose dende o proxecto batefogo si a solución estará noutro sitio máis aló da xa visión a curto prazo na que nos sumiron tantos anos de xestión forestal kamikaze.

Esta iniciativa apoíase noutras experiencias semellantes doutras zonas tales como o plan 42 da “Junta de Castilla y León”, así como iniciativas das Landas Francesas ou territorios do

Norte de Europa que usan a mesma metodoloxía de implicar á cidadanía na xestión do territorio e na prevención dos problemas que poidan aparecer.

Na parte inicial, o proxecto comezou por facer un estudo do territorio sobre os recursos naturais e patrimoniais da zona, así tamén como recursos doutro tipo, urbanísticos... etc, e analizar o impacto dos incendios nel, así como identificar os puntos quentes en canto a actividade incendiaria se refire.

Estes análises póñense logo en común coa veciñanza e colectivos tanto do eido dun uso profesional do monte como Colectivos sociais, ambientalistas e demais.

Xunto con isto tamén se contempla unha campaña de educación ambiental permanente dirixida a toda a comunidade, a maiores por suposto da escolar.

A tese común vincula os incendios ós aproveitamentos do monte, polo que o obxectivo é xerar traballo e riqueza arredor do monte sendo sabedores que así se valorará e protexerá o territorio de por si.

Tamén é obxectivo deste proxecto espallar esta semente a zonas limítrofes e a todas aquelas que compartan o limiar aquí presentado.

Un estudo do CSIC sitúa ós bosques de Ourense e Pontevedra como ós máis ameazados de Europa.

Este estudo sitúa ó lume como a principal ameaza para a masa forestal Galega.

Neste estudo que por primeira vez realiza unha avaliación de sustentabilidade dos bosques en España, o CSIC, sitúa os bosques de Pontevedra e de Ourense entre os máis ameazados do estado español. Os investigadores sitúan como bosques máis sustentábeis os que están nas provincias do centro e norte de España, agás na Galiza onde Pontevedra, Ourense e tamén A Coruña (esta en menor medida) contan cos peores índices de sustentabilidade do Noroeste a partir dos resultados do estudo "Assessing forest sustainability: Evidence".

O proceso de artificialización dos solos e os incendios forestais sitúanse como principais causas da degradación, tal e como reflexa o índice de sustentabilidade global calculado polos investigadores do CSIC, onde sitúa os bosques máis ameazados en España en parte da costa mediterránea, en áreas próximas ás grandes cidades do interior e no sur da Galiza.

Pola contra, os bosque máis sustentábeis están no norte, nos Pirineos e na meseta Norte, onde segundo @s investigador@s, debido ó mantemento dos usos tradicionais do Bosque e á contención de ameazas emerxentes.

Na seguinte táboa amósanse os valores, en negativo os que teñen peores índices de sustentabilidade (Por debaixo de 0) son:

1. Alicante:	1,0920
2. Almería:	0,9189
3. Ourense:	0,8004
4. Tarragona:	0,7264
5. Castellón:	0,7250
6. Pontevedra	0,7138
7. Málaga:	0,5774
12. A Coruña:	0,4201

Os mellores valores da Galiza atópanse na Provincia de Lugo, cuns valores positivos de 0,1008, pero moi lonxe Lugo das provincias máis sostíbeis como Soria cun índice de 1.5846.

O estudo utiliza datos do período correspondente o período 2006-2010, onde o promedio anual estatal de superficie afectada foi do 0,36 % nese tempo. Neste mesmo tempo na Provincia de Pontevedra a media anual de superficie forestal queimada foi do 3,16%, feito calificado de dramático. Tamén no índice de sustentabilidade ambiental da actividade forestal, Pontevedra e A Coruña amosan os peores valores deste, ó nivel das zonas máis áridas do estado español como son as do sudeste da Península.

O estudo está asinado por Javier Martín-Vega, Samir Mili e Pilar Echavarría. Os científicos advirten de que "a situación xeral da conservación dos bosques en España non é óptima".

Para calcular o índice global de sustentabilidade dos bosques os investigadores seleccionaron vinte indicadores, trece dos cales se refiren á dimensión ambiental, catro á dimensión económica e tres á dimensión social.

CADERNOS TÉCNICOS

A INCIDENCIA DA METEOROLOXÍA NOS INCENDIOS FORESTAIS

Inversión térmica

“ Fálase de inversión térmica, cando nas mañás frías, a capa de aire que se atopa en contacto coa superficie do chan, adquire unha temperatura menor que as capas superiores polo que se volve máis densa e pesada..... ”

A **inversión térmica** é **extremadamente perigosa no caso dun incendio forestal**. Temos que saber que cada incremento de 100 metros de altitude sobre o nivel do mar a temperatura descende en 0,65 graos, pero si na vez disto nos atopamos que cada 100 metros sobre o nivel do mar a temperatura se incrementa, estamos diante dunha capa de inversión térmica.

Un exemplo claro dunha inversión perigosa pódese producir nun val pechado, cando o vento frío e descendente baixa cara o fondo do val, entrando como unha cuña entre as capas de aire quente das ladeiras separando estas e facéndoas ascender. Paralelamente vanse acumulando máis cantidade de aire frío no fondo do val seguindo co empuxe das capas de aire quente ate un lugar ladeira arriba onde estas capas de aire quente se estabilizan.

Isto soe ocorrer a dous terzos do fondo do val, a este punto denomínaselle cinto térmico.

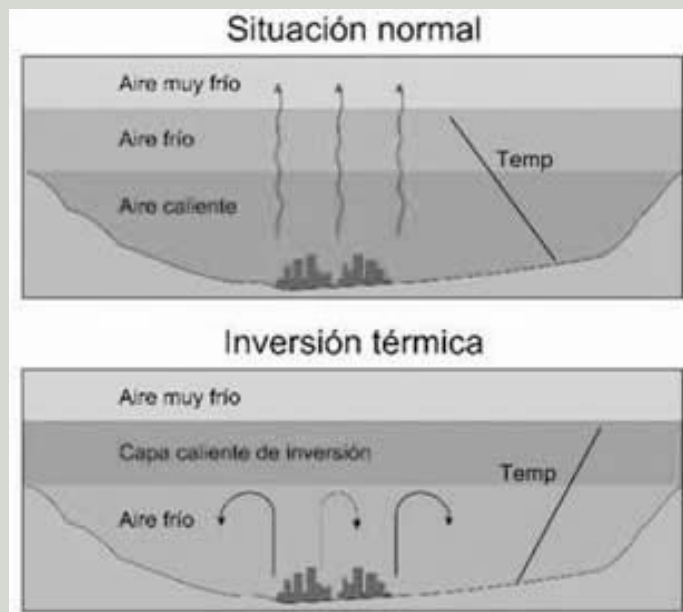
Medíronse inversións térmicas en só 75 metros de diferencia de cota de ate 13 graos, entre a parte máis fría do fondo e a parte máis cálida que corresponde ó cinto térmico.

Na capa de cinto térmico as temperaturas son moi altas con respecto ás temperaturas do fondal, así mesmo tamén son moito máis altas que as temperaturas das capas de aire por enriba do cinto térmico. No cinto térmico a humidade relativa é moi baixa con respecto das capas inferior e superior, polo tanto, cando hai un lume próximo dentro do cinto térmico, arde de forma moi violenta e explosiva. O lume por debaixo do cinto térmico arde moi lentamente debido ó aire frío e saturado de humidade e con pouca ventilación, ten unha concentración moi baixa de osíxeno, producíndose neste unha combustión incompleta que provoca unha desecación lenta do combustíbel pero intensa, cunha acumulación importante de monóxido de carbono.

Os lumes situados por enriba do cinto térmico desenrólanse de forma normal con respecto ás condicións tanto de temperatura como de humidade

presentes.

En canto se vai quentando o día vanse quentando as ladeiras do val creándose correntes ascensionais que comezan a forzar o efecto tapadeira que produce o cinto térmico .

Cando estas correntes ascensionais son suficientemente fortes rompen o cinto térmico entrando masivamente aire no fondo do val producíndose un efecto similar ó que se produce ó destapar unha ola a presión, xa que os gases inflamábeis que se producen logo dunha combustión incompleta no fondo do val e o osíxeno están intimamente mesturados. A isto sumamos un combustíbel xa quentado e secado, producíndose unha forte aceleración na combustión e incluso en circunstancias extremas unha deflagración con velocidades de propagación de ate 340 m/s. Nestas circunstancias a situación sería devastadora para os medios de extinción que se dirixiran a apagar un lume no fondo dun val onde parece que a combustión é a priori lenta.

As horas máis perigosas para a ruptura dun cinto térmico soen coincidir coas horas centrais do día pero debemos analizar indicios claros como por exemplo, ter en conta que no hemisferio norte a ladeira máis exposta para sufrir unha ruptura do cinto térmico é a ladeira de solaina.

PREVENCIÓN E DEMÁIS:

PROTOCOLO OACEL

Un protocolo básico de seguridade para o persoal de extinción.

O protocolo OACEL (Observación, Atención, Comunicación, ruta de Escape e Lugar seguro) é un protocolo básico de seguridade para o persoal de extinción que permite previr situacións comprometidas. Este protocolo contempla de forma xeral as 18 Situacións de atención e representa os compoñentes principais que dan lugar ás 10 Normas de combate.

Orixinario dos Estados Unidos coa forma OCEL, o CLIF recomenda a incorporación do elemento Atención como unha das conclusións obtidas na investigación do accidente mortal ocorrido no incendio de Molinaferrera (León) en outubro de 2011.

É un sistema proactivo, o que significa que deben tomar a iniciativa quen o aplica, sendo responsábeis de coñecer en todo momento o seu estado respecto da seguridade, con obxecto de modificalo por si mesmos cando sexa necesario. A aplicación do OACEL implica unha continua revalidación de cada un dos seus cinco puntos, establecéndose outros novos cando fixese falta. Débese aplicar en orde secuencial O-A-C-E-L. É dicir comezar por cumprir coa Observación e continuar en orde ata verificar a existencia do Lugar seguro. Se non se cumpre con algún dos puntos, seguir coas demais premisas do protocolo carece de valor.

OBSERVACIÓN

Débese coñecer en todo momento o comportamento do incendio forestal e como afecta, ou pode afectar, á posición de traballo que ocupan os combatentes, as súas rutas de escape e as súas zonas de seguridade, xa sexa por visión directa ou situando un observador nun punto con suficiente visibilidade.

ATENCIÓN

Débese garantir en todo momento unha Atención continua á evolución do lume, tal que permita ter unha conciencia real da situación na que se atopan os combatentes.

Manter a Atención significa ser conscientes dos acontecementos que están a acaecer ó noso arredor e que poden ter influencia no noso traballo e seguridade. Non basta con observar o que sucede, hai que poñelo ademais en relación co resto de factores que nos rodean e as súas posibles consecuencias.

COMUNICACIÓN

Débense establecer e manter en todo momento canles de comunicación entre o observador, estrutura de mando e compoñentes do equipo de extinción. Isto é indispensable para garantir a coordinación entre os medios e que as súas accións sexan efectivas e seguras. O observador sempre ha de estar comunicado con todo o equipo, para avisar de calquera novidade que supoña ou poida supoñer un risco. Se as comunicacións non están aseguradas durante as accións de extinción éntrase automaticamente nunha situación de perigo.

ESCAPE

Débese establecer e manter en todo momento unha ruta de escape pola que abandonar de forma segura o lugar onde se traballa no caso de que sexa necesario, debido a cambios no comportamento do incendio. Ditas rutas de escape deben levar sempre a un lugar seguro. As rutas de escape poden cambiar segundo evoluciona o incendio e as operacións de extinción, por tanto débense avaliar periodicamente e establecer novas rutas cando sexa necesario.

LUGAR SEGURO

A ruta de escape sempre levará ata unha zona na que non haxa perigo de ser alcanzado polo lume nin pola calor radiante excesiva, que consideremos lugar ou zona segura. Deben ser zonas que permitan a un combatente soportar o paso do lume sen máis medidas de protección que o seu propio EPI. Por iso deberán estar libres de combustible ou combustible moi escaso, existindo diversas posibilidades, tanto naturais como construídas. As zonas queimadas onde non queda combustible dispoñible (sen potencial de retorno), son bos lugares seguros. Ter un escape a unha zona segura non é en absoluto unha medida de seguridade suficiente se non se cumpre con O, A e C, xa que tanto a ruta como a zona poderían verse facilmente comprometidas.

Este é o protocolo recomendado polo MAGRAMA e foi elaborado polo Clif (Comité de loita contra incendios forestais) dependente do MAGRAMA.

CIFRAS LUMES 2015

Aínda que a cifra de hectáreas queimadas no 2015 é inferior ó que estabamos acostumados no balanço dos últimos anos, empeora sensiblemente as queimadas no ano anterior, onde arderan 2000 Has. Trátase entón dun incremento do 400% ó respecto do 2014, cumpre salientar que o 2014 fóra o ano con menos has queimadas da serie histórica que conta con datos dende 1976. Segundo os datos do Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio ambiente (MAGRAMA) na Galiza No caso galego arderon 11.802,16 hectáreas, destas foron de de superficie arborada 4.490,66 (500 Has no 2014) e 7.311,48 de superficie rasa (de mato e monte baixo) -.

No que a número de incendios se refire, fronte ós 1200 lumes de 2014, no 2015 producíronse máis do dobre, chegando ate o número de 2800. Moveuse entón o ano 2015 en cifras semellantes ás de 2009 e 2010, con 10.700 e case 15.000 Has. respectivamente, pero por enriba de 2007 e 2008 ámbolos dous por debaixo das 7500 Hectáreas. Mención aparte sempre terá o 2006 que con 95.000 Hectáreas queimadas e 7.000 incendios que arrasaron Galiza. Destas 11.802 Hectáreas queimadas, máis de 7.000 arderon na provincia de Ourense, sendo o incendio máis importante o devastador de Cualedro que a cifra oficial situou por enriba das 3000 Hectáreas. A maiores foron especialmente castigadas zonas e concellos como Manzaneda, Viana do Bolo e Carballeda de Valdeorras, houbo no 2015 na Provincia de Ourense máis de 1200 incendios que sitúan a provincia nun “pouco meritório top” de territorios do estado español de sitios máis castigados polo lume.

Respecto do ano 2016 que estamos en curso, aínda sen pechar e sen ofrecer datos definitivos o MAGRAMA, a día de redactar este artigo –mediados de Outubro– superáranse as 20.000 hectáreas queimadas, quedando ate o de agora en números semellantes ós de 2011 –os peores da década con 21.302 Has.– O que sí se prevé e que baixen o número de incendios, a día de hoxe 600 menos que o ano pasado e so superado polo verán da choiva de 2014.

Podemos ver como diminúen o número de incendios pero aumentan o número de Has queimadas, incendios máis grandes e virulentos, fronte a un dispositivo cada vez máis precarizado e atomizado, semente de desorganización na extinción e aumento de superficie queimada.

TABOLEIRO DE BREVES

• MODIFICACIÓN DO DECRETO DE LISTAS 37/2006. LISTAS DE CONTRATACIÓN.

No Dog do Luns 19 de Setembro, publicouse o novo decreto 124/2016 onde se modificou o anterior e regula o procedemento para a provisión temporal dos postos reservados a funcionari@s e laborais.

As principais modificacións:

1. Permite a renuncia sen penalización

Por discapacidade

Si o posto ten xornada igual ou inferior á xornada ordinaria, unha vez transcorridos 6 meses dende o inicio do contrato

Si o posto é fixo discontinuo e ten período de actividade igual ou inferior a seis meses

2. **A modificación de ámbitos** e datos persoais excepto o teléfono, deberá facerse sempre telematicamente. Os ámbitos poderán modificarse no mes de Xaneiro e terán efecto o 1 de Marzo. Os datos persoais e tfno poderán modificarse en calquera momento e terán efecto ó día seguinte.
3. **A suspensión de chamamentos** deberá facerse telematicamente, e xurdirá efectos o día seguinte
4. As **persoas penalizadas** que desexen voltar as listas poderán solicitar telematicamente a reincorporación terá efecto transcorrido un ano dende a penalización e ó día seguinte unha vez remata a penalización.
5. Será **obligatorio** para poder presentar as solicitudes a **comunicación dun tfno móbil**.

• RECOÑECEMENTO DO TEMPO DO SERVIZO MILITAR PARA O CÓMPUTO DE TRIENIOS.

Mediante acordo asinado o 19 de Xullo (a día de hoxe aínda pendente de saír no Dog), feito polo que a Cig xa presentara conflito colectivo e fixo que a Xunta acordara negociar xusto antes do xuízo, contabilizárase o tempo do servizo militar para o cómputo dos trienios.

Cando saia no DOG saíran os modelos de solicitude, máis si son de interese dende a Cig xa lle podemos facilitar modelos xenéricos.

Este acordo recoñécelle este dereito ó persoal que se rexa polo V convenio colectivo do persoal da Xunta.

- **CURSO DE CONTRALUME.** A Cig impartiu o pasado 22 e 30 de Xuño, en Ourense e en Lugo o curso “**O uso do contralume nas tarefas e extinción**”. Mediante un percorrido arredor desta técnica de extinción, analizouse dende unha óptica integral o coñecemento e posta en práctica do contralume nun incendio forestal.

Dende o como ate o cando utilízalo, ós principios no uso do contralume ate os factores determinantes á hora de decidir facelo así como os tipos de contralume e a seguridade e normas básicas ó desenrolalo.

- **O NEGOCIO DO LUME.** O pasado 1 de Outubro, participamos nas xornadas “Os incendios na U.E. o negocio do lume”. Organizadas polo eurogrupo GUE/NGL, e convidadas por AGE, participamos xunto con compañeir@s Bombeir@s Forestais da Pasbf.
- **VISITA Ó PARLAMENTO EUROPEO.** Os pasados 11 e 12 de Outubro, unha delegación de Bombeiros Forestais, estivo no Parlamento Europeo xunto con membros da PASBF, onde esixiron unha directiva europea para aplicar a categoría profesional de Bombeiro Forestal a tódolos dispositivos de extinción, e unha maior estabilidade laboral xa que todos pertencemos ó dispositivo de emerxencias.

Contacta con nós

ourense@cigadmon.gal -

988 233 850/ 698153223

@CIGAutonomicaOU

facebook.com/
CIG.Autonomica.Ourense